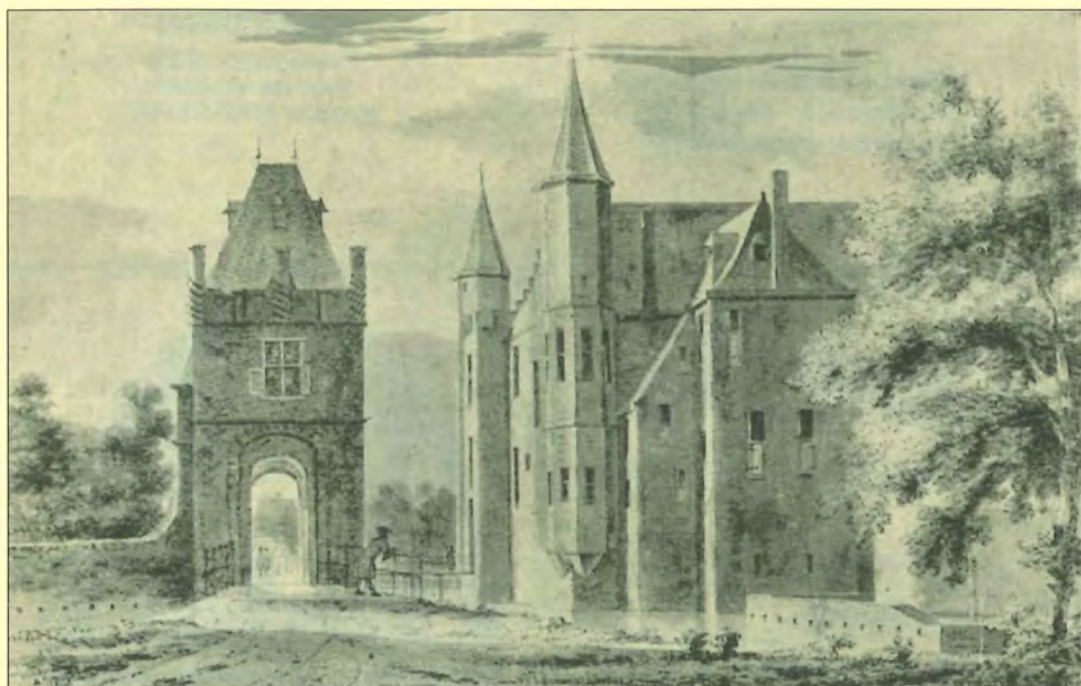

Historische Kring Maarssen

32e Jaargang no. 4, november 2005

CAFE-RESTAURANT

„GEESBERGE”
aan de Vecht
MAARSSSEN

voor al
uw bruiloften en partijen

Michel en Cokky Heinsius
Zandpad 23 - Maarssen
Telefoon: 0346-561435

Koetsveld Assurantiën

- * PENSIOENEN
- * HYPOTHEKEN
- * BELEGGEN
- * FINANCIERINGEN
- * LEASEN

Raadhuisstraat 15
3603 AV Maarssen

Telefoon: 0346-561 680/567 757
Telefax: 0346-560 869
Onderdeel van Nico Koetsveld Beheer BV

RADIO - T.V.
ELECTR. HUISHOUDELIJK

+ VOORDEEL + VAKMANSCHAP
+ KWIEKE SERVICE

radio en t.v. speciaalzaak

elektron

Nassastraat 9-11,
3601 BA Maarssen
telefoon: 0346-562081

beenmode lingerie badkleding

Langegracht 55 ☎ 0346 575343 3601 AK Maarssen

LINGERIE BEENMODE BADMODE
LANGEGRACHT 55 TEL. (0346) 575343 3601 AK MAARSSSEN

HISTORISCHE KRING MAARSSSEN

Opgericht 11 september 1972, opgenomen in het verenigingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Utrecht en Omstreken onder nummer 301763120000.

Bestuur: B. Visschedijk, voorzitter, Mevr. M. Tijhuis, secretaris, Postbus 90, 3600 AB Maarssen, tel.: 0346-575222, Mevr. A. Wolters-Dekkers, penningmeester, J.H.W. van Bommel, H. Blaauw, Mevr. H. Pouderoyen, B. de Ruiter, W. Klever en A. de Zwart.

Lid van verdienste: drs. W. Smits (10-02-94), C.W.P. Bloemendaal (27-02-03).

Erelid: N. van Tricht (10-02-94), Mevr. G.M. Willekes-van Putten (24-02-2000), J.H. Sagel (22-02-2001), B. de Ruiter (21-02-2002).

Redactie: Mevr. I. de Jong-Zijp, mevr. M.A.E. Bertens-van de Wouw, B. de Ruiter.

Redactie-adres: Albardastraat 2A, 3601 BN Maarssen, tel.: 0346-561079 jongzijp@wxs.nl;

Hondiusstraat 68, 3602 PJ Maarssen, tel.: 0346-564696 netty.bertens@hccnet.nl.

Lidmaatschap: Het lidmaatschap kost € 12 per jaar. Opzeggen kan alleen vóór het einde van het kalenderjaar. De lidmaatschapsbijdrage dient te worden voldaan d.m.v. de acceptgirokaart (maart/april). Voor meer informatie en aanmelden als lid van de Kring kunt u contact opnemen met Mevr. A. Wolters-Dekkers, Mozartlaan 12, 3603 BH Maarssen, tel.: 0346-579940. Eventuele stortingen op ons giro nummer 2907376, t.n.v. **penningmeester Historische Kring Maarssen**.

Werkgroep archief/bibliotheek: H. Pouderoyen, Fazantenkamp 576, 3607 DG Maarssen, tel.: 0346-569133.

Website HKM : www.historischekringmaarssen.nl

Email-adres HKM : HKM@hccnet.nl

Verkoop losse nummers: B. de Ruiter, Nic. Maesstraat 6, 3601 DR Maarssen, tel.: 0346-563599.
ISSN: 1384-0967

32e Jaargang no. 4, november 2005

Verschijnt 4 x per jaar

Van de redactie

Vanwege de voorbereidingen in verband met zijn lezingen heeft Cees Bloemendaal thans geen bijdrage kunnen leveren voor de periodiek.

Correcties vorige periodiek:

- Dorpsgenoten in oorlogstijd: onderschrift foto op blz. 77 moet zijn: Echtpaar Visée-Meyers 1949;
- Foto's op blz. 86 (Westhill) horen niet bij het artikel 'Met melk meer mans', maar bij 'Dorpsgenoten in oorlogstijd' op blz. 75;
- Opnieuw een rolpaal geplaatst: onderschrift foto blz. 81 moet zijn: Trekschuit met jagertje en paard begin 19e eeuw; onderschrift foto blz. 82 moet zijn: In het ruim van de trekschuit circa 1670.

Het overnemen van artikelen zonder toestemming van de redactie is verboden.

De inhoud van de artikelen is voor de verantwoording van de auteur.

U kunt kopij voor het volgende nummer inleveren vóór 15 december 2005.

Kringnieuws

De lezing van 10 januari 2006

Zoals aangekondigd houden Hans van Bommel en Benno Visschedijk een lezing op dinsdag 10 januari in de Merenhoef. De dia's die ze vertonen zullen voor een belangrijk deel gaan over verdwenen zaken in Maarssen. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van de dia's die we kregen van mevrouw Reinders. In het vorige nummer van ons periodiek maakten we daar melding van. Uiteraard laten we ook dia's zien van hetgeen er wél is blijven staan.

Na de pauze vertonen we een film die in 1958 door de NTS is uitgezonden. In Eurovisieverband is toen gewerkt aan een serie programma's over plaatsen van minder dan tienduizend inwoners. Daar hoorde Maarssen toen nog bij. Het dorpsleven wordt in al zijn facetten getoond. De eerste bewoners van de Arien slaan betrekken hun huis, bij Bammens worden verzinkte vuilnisbakken gemaakt, de kininefabriek draait volop. De goede oude tijd van bijna een halve eeuw geleden, komt dat zien!

De wandeling van De Pijper, bewerkt door Hans Sagel

Ongetwijfeld hebt u uit de plaatselijke pers al vernomen dat deel 1 van de Historische Reeks Maarssen van de pers is gerold. Het is een door Hans Sagel, oud-voorzitter van de Historische Kring Maarssen, gemaakte bewerking van een door Jan de Pijper aan het begin van de twintigste eeuw op schrift gezette wandeling door Maars-

sen. Het origineel, een volgeschreven school-schrift, bevindt zich in het Museum Maarssen. De Pijper was kruidenier aan de Langegracht 45 en op de plek waar hij zijn zaak had is het boek ten doop gehouden. Op die plaats is nu De Gouden Draak gevestigd en de eigenaresse daarvan was bijzonder enthousiast over het boek en was dan ook meteen bereid mee te werken.

De beschreven wandeling is door Hans Sagel becommentarieerd en daardoor is de lezer op de hoogte van de laatste gegevens over historisch Maarssen. Aan de hand van het boek kan men ook nu nog door Maarssen wandelen. Bijna vijftig afbeeldingen sieren het boek. 'Een wandeling door Maarssen in 1916' kost € 7,50 en is verkrijgbaar tijdens alle bijeenkomsten van de Historische Kring Maarssen en bij Bert de Ruiter, zie het colofon. Ook het Museum Maarssen verkoopt het gedurende de openingstijden.

De nieuwe verjaardagskalender van de Kring

Sinds kort heeft de Historische Kring Maarssen weer een verjaardagskalender. Dertien oude opnamen van Maarssen, Maarssenbroek, Maarsseveen, Tienhoven en Oud-Zuilen zijn er in opgenomen, voor de voorplaat en een voor iedere maand. De uitvoering is op zwaar papier en de spiraalband maakt het ophangen en doorbladeren gemakkelijk. Een leuk cadeau voor elke (oud-)Maarsseenaar en over een paar jaar is het een collector's item! De prijs bedraagt € 5,50. De kalender is verkrijgbaar tijdens alle bijeenkomsten van de Historische Kring Maarssen en bij Bert de Ruiter, zie het colofon. Ook het Museum Maarssen verkoopt de kalender gedurende de openingstijden.

Kringkroniek

Schenkeningen

Van mevrouw Reinders ontvingen we een bijzondere foto (rond 1930) van werkzaamheden aan een botenhuis bij de Vecht.

Uit Nieuw Zeeland bereikte ons een dikke envelop met 10 oude ansichtkaarten van Maarssen. Onze dank gaat naar mevrouw Clarine Scratton-'t Hoen.

Van mevrouw V. van Maarsseveen-Siero te Maarssen kregen we het boek 'De Buitenplaat-

sen aan de Vecht' van Dr. R. van Luttervelt. Dit boek uit 1948 geldt als een standaardwerk over de grote huizen langs de Vecht en is een gezocht antiquarisch werk. Het boek komt van de familie Van Wamel, die ooit woonde aan de Bolensteinsestraat 3, ongeveer waar nu Dirk van den Broek is gevestigd. De kinderen van dit gezin emigreerden in 1953 naar Nieuw Zeeland, de ouders gingen er in 1963 naar toe. Ze bleven steeds contact houden met de twee zussen Siero, waarvan de een, die nu in Spaubeek woont, het boek terug kreeg. Via haar zus in Maarssen komt het boek nu naar de Historische Kring. De familie Van Wamel vond dat het daar thuishoorde.

Kas met hortensia's

Nogmaals de Maarssense bloemenkweker Brink

In mei 2005 schreef ik een artikel over deze bloemenkweker en sprak hierbij de hoop uit dat er nog meer informatie over hem te voorschijn zou komen⁽¹⁾. Inmiddels heb ik alle jaargangen van het *Handelsblad voor den tuinbouw* doorgeworsteld en kwam inderdaad nog iets meer te weten.

Tijdens de keuring van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde, gehouden april 1927 in Amsterdam, was ook Brink van de partij met zijn hortensia's. Een citaat uit het verslag van de keuring over Brinks bloemen luidde:

"Keurig gekweekte, lage, gedrongen planten van Parzifal en Elmar, beide met diep zalmroze, mooi gekartelde bloemen. Parzifal is echter de warmst gekleurde. Voor mandwerk zijn deze betrekkelijk kleine, doch rijkbloeiende, mooi gekleurde planten als geknipt. Vervolgens bracht de heer Brink prachtige, veelbloemige planten van de zachtroze Niedersachsen en van deze verscheidenheid ook prachtig hemelblauw gekleurde.

Deze verscheidenheid heeft echter een minder

goede eigenschap, nl. dat sommige bloemhoofden te veel en te kleine bloempjes voortbrengen, waardoor de gedachte wordt van verwelken. Toch is dit niet zo!"

Twee jaar later blijken in mei de hortensia's nog steeds de belangrijkste potplanten op de kwekerij te zijn. In een kas met een lengte van 50 meter waren de belangrijkste cultivars Elmar (kleur rood), Lancelot, Helge, L'Etincelant, Peer Gynt (roze) en Niedersachsen (zowel roze als blauwe)⁽²⁾. Naast hortensia's werden er ook cyclamen, primula obconica, chrysanten, lathyrus en rozen gekweekt. Bovendien was er een tiental (!) brede kassen met een lengte van 50 meter geplant met pruimen, met als ondercultuur tulpen,

narcissen en wat andere gewassen. Tot voor korte tijd veilde Brink, net als zijn Maarssense collega Scholten, dikwijls een deel van de producten in Amsterdam of Aalsmeer. Inmiddels was de situatie op de Utrechtsche Bloemen- en Plantenveiling dermate ingrijpend ten goede gewijzigd, dat bijna alles daar nu werd geveild. Brink was in 1931 directeur van deze veiling en Scholten was voorzitter.

Aan de grote bloemententoonstelling van 9-13 april 1930, gehouden te Utrecht, nam Brink vanzelfsprekend ook deel. Op een vierkant perk toonde hij weer zijn Nedersachsen van een prachtkwaliteit, omringd door vier perken *Primula obconica*. Ook perfecte exemplaren van *Elmar* en *Lancelot* werden door hem ingezonden.

Op 30 november 1934 verscheen in het Handelsblad een advertentie waarin Brink mededeelde dat *Crassula rubicunda* nog steeds een behoorlijke prijs opbrachten, gemakkelijk in onderhoud waren en geen kunstmatige warmte eisten. De sterke plantjes met circa 15 bloeibare scheuten, 'prachtwaar' volgens hem, kostten f 15,- de 100. Bovendien kon men ook zware planten van *Crassula coccinea* bij hem verkrijgen.

In het eerste artikel vermeldde ik ook de fruitkweker L.B. Jacobsen en bloemist H. van Vredendaal. Bij Jacobsen stond per abuis vermeld dat deze 70 hectaren eigen grond bezat; dat moeten natuurlijk aren zijn. Op 20 september werd zijn kwekerij, gelegen nabij de Oostkanaaldijk en de Stationsweg, te koop aangeboden.

Op 11 oktober werd P.C. Elfferich te Zuilen de nieuwe eigenaar. Naast een perzikencas van

circa 1.500 m² was er ook een druivenkas van 650 m² aanwezig.

De kwekerij van Van Vredendaal verdient zeker meer onderzoek. Op 29 juni 1934 werden zware planten van *Lotus Peltiorhynchus* aangeboden om te stekken. Per stuk kostten zij f 3,-. H. van Vredendaal zelf was op zoek naar circa 20.000 exemplaren van *fresia* refr. alba à f 2,- de 1.000. Een jaar later werd door de gebroeders Van Vredendaal, gevestigd aan de Bolensteinsestraat, vanwege een sterfgeval een kwekerij te koop aangeboden. Men zou denken dat het hier om een en hetzelfde bedrijf gaat. Blijkbaar is het toch in familiebezit gebleven, gelet op een advertentie uit 1940 en een tweede waarbij op 21 oktober 1943 voor 'Vredendaals Kwekerij' aan de Kerkweg 2 te Maarssen een tussenlid voor een verwarmingsketel type Ideal België werd gevraagd.

Noten

1. 'De Maarssense bloemenkweker Brink 1911-1940', in dit tijdschrift mei 2005, p. 54-56.
2. Parzifal, een stevige plant met een maximale hoogte van 1,25 meter. Heeft talrijke, niet al te grote scherm-trossen waarbij de steriele bloemen gezaagde tanden (1927 'gekarteld'). De bloemen hebben een kleur variërend tussen karmozijnrood-rose tot rood, maar op zeer zure gronden donkerblauw-paars. Deze als potplant geschikte cultivar werd in 1922 door de Duitse kweker J. Wintergalen gewonnen. *Elmar* (Wintergalen, 1923). De scherm-trossen worden bij deze soort wel groot met een kleur variërend tussen rose of paars. Een blauwe kleur zal deze soort niet gauw aannemen. *Lancelot* (Wintergalen, 1920) heeft rose of blauwe bloemen, sterk gezaagde kelkbladen en valt op door het in overvloed aanwezige donker-groene blad. De cultivars *Helge* (Wintergalen, 1921, kersenrood, eventueel blauw), (*L'*) *Etincelant* (Lemoine, 1915, Frankrijk, meestal rose bloemen) en *Peer Gynt* (Wintergalen, 1921, lichtroze of lavendelblauw) worden waarschijnlijk niet meer gekweekt.

Bronnen:

- Handelsblad voor den Tuinbouw
- De Sierteelt, Vakblad voor de teelt van en den handel in sierteeltproducten
- De Magneet
- Gelderen, C.J. & D.M. van, Het grote Hortensiaboek, Terra, 2004

Een kas met pruimenbomen met als onderteelt *cineraria's*

Ron van Maanen

*De huidige naam is Vredenhof. Het huis staat aan de Straatweg nr. 33.
Vóór de tweede wereldoorlog was er een aantal jaren een hotel-café-restaurant in gevestigd.
De foto is gemaakt vanaf het Zandpad bij Vechtoever.*

Maarssen 70 jaar geleden

In ons periodiek (32e jaargang no. 2, mei 2005) beschreef de heer C.W.P. Bloemendaal in zijn serie bijdragen over de Langegracht het pand nummer 44. Terecht veel aandacht kreeg daarbij de van 1905 tot december 1968 op de Langegracht gevestigde drukkerij Schuileman. Tot de activiteiten van het bedrijf behoorde onder meer van 1929 tot december 1968 het uitgeven van het in die tijd bekende Maarssense weekblad *De Magneet*. De oudste *Magneet* die de Historische Kring Maarssen bezit, is de laatste zomer precies 70 jaar geleden verschenen. Daarom leek het de redactie van ons periodiek een aardige gedachte om, als vervolg op de mooie bijdrage over het pand van Schuileman, enkele berichtjes en een aantal advertenties uit het Maarssen van 1935 af te drukken. Voor de lezers, die onvoldoende bekend zijn met die tijd in Maarssen, volgen enige toelichtingen.

Café Huibers was op de hoek van de Nassaustraat en de Rembrandtsingel. Het was ook

bekend als het Wapen van Maarssen. Nu heet het De Walvis. De Achterstraat is de huidige Nassaustraat. Café Kouffeld op de Langegracht is later bekend als Café Ome Klaas. Het staat nu leeg. Concordia was gevestigd op de plaats waar nu twee cafés zijn tegenover de Rooms-Katholieke Kerk. Met het plantsoen, waar het fanfarecorps een concert gaf, werd het park bij Huis ten Bosch bedoeld. Het gemeentehuis was van 1924 tot 1961 in Huis ten Bosch.

Met de nieuwe automobielspuit wordt de in augustus 1936 aangeschafte brandweerauto bedoeld. Vorig jaar is de auto geheel opgeknapt (zie periodiek H.K.M. jaargang 31 nr. 4 blz. 125). De 69-jarige auto, bij de Brandweer bekend als Opoe, is in de 'etalage' van de nieuwe brandweerkazerne te bewonderen. Hotel 'De Harmonie' stond aan de Kerkweg naast Uitvaartonderneming Sander Snijders.

„DE MAGNEET“

Nieuws- en Advertentieblad voor de Vechtstreek.

Zaterdags wordt dit blad bezorgd bij de bewoners van de Vechtstreek.
Abonnementsprijs f 1.— per jaar.
Franco per post toegezonden à f 1.— per half jaar.

Uitgave van
DRUKKERIJ SCHULEMAN
Maarsse.

Advertentieprijs: Familieberichten f 15 ct. p. regel; voor den handel 10 ct. p. regel. Dienstaanbiedingen en aanvragen bij vooruitbetaling 50 ct. p. 5 regels; elke regel meer 10 ct., per éénmaal plaatsing.

Advertentiën en berichten worden uiterlijk tot Vrijdagmorgen 9 uur aangenomen.

Voor een nieuwe automobielspuut.

Het bestuur van de vrijwillige Brandweer ontving ten behoeve van de t.z.t. aan te schaffen nieuwe automobielspuut, een bedrag van f 300 van de N.V. Nederlandsche Knaifabriek, tevens werden voor den in Oct. a.s. te houden bazen reeds andere gelden ontvangen of toegezegd.

Het bestuur hoopt, dat zeer velen dit goede voorbeeld naar vermogen zullen volgen.

Het van ouds bekende Adres voor
WIJNEN, LIKBUREN, GEDISTILLEERD, BIEREN en LIMONADES
is bij **M. KOUFFELD**,

Longegracht 43, Maarsse, Telef. 35.
Gronummer 179294.

— Scherp concurreerende prijzen. —

Luxe AUTO-VERHUURINRICHTING
Amsterdamstraatweg 144, Tel. 1 Maarsse

7-persoons-Auto
BILLIK TARIFF
Dag en Nacht telefonisch te bereiken.
Bij groote afstanden billijker tarief.
Beleefd aanbevolen, M. VERKUIJ.

Voordracht reddend van Drenkelingen.

Heden Zaterdag 20 Juli, des nam. 8 uur zal in Cafe Kouffeld een voordracht met lichtbeelden worden gehouden over „zwemmen, redden en hulp aan drenkelingen uit auto's“. Deze voordracht gaat uit van den Ned. Bond tot het redden van drenkelingen en wordt gehouden door den heer A. J. Meijerink uit Haarlem. Niet alleen leden van de badinrichting, maar ook anderen hebben vrije toegang.

Concert.

Maarsse's fanfarecorps gaf Donderdagavond een concert in het plantsoen.

Eenigen tijd voor het eenaanvang nam plaste de regen in stroomen neer, zoodat, toen de eerste tonen door de muzikanten werden geblazen, de opkomst bedroevend klein was en hoofdzakelijk nog maar kinderen het gehoor uitmaakten.

Het mooie, goed ingestudeerde programma, werd op uitstekende wijze vertolkt, en de bezoekers, wier aantal geleidelijk vermeerderde, hebben kunnen genieten van muziek, die gratis voor iedereen ten gehore werd gebracht. We hadden onze fanfare graag een groot publiek nog toegewenscht.

Het animeert de spelers niet weinig en laat zien, dat hun werk gewaardeerd wordt. Maar in dezen is onze aanmoediging als de stem eens roependen in de woestijn...

Dagelijksche Sneldiensten JOH. VAN HEEZIK

Vertrek van MAARSSE des avonds 5 uur.
Vertrek des morgens 7 en 10 uur.
Vertrek van AMSTERDAM des avonds 5 uur.
MOTORBOOTDIENST:
Vertrek 's avonds 6 uur: **AUTODIENST.**
MAARSSE, Emmaweg 59, Tel. 61.
AMSTERDAM, Singel 463, Tel. 43013-19282.

Auto-Verhuur-inrichting

Dag- en Nacht geopend
vanaf 6 cent de K.M.
Gebr. VERSTEEG
Kaatsbaan — Maarsse
— Telefoon Nr. 42 —

V.V. „Maarsse.“

Zaterdag j.l. speelde het Junioren-elftal een vriendschappelijke wedstrijd tegen een W.V.V.-combinatie in Westbroek.

Om 4 uur werd begonnen en Maarsse trapt tegen de wind in af, dit leverde niets op en tot de rust werd aan beide zijden niet geolief. Na de rust was Maarsse iets in de meerderheid en de spel doelpunt op fraaie wijze 1-0, daarop volgde een periode waarin W.V.V. kwam opzetten, doch de Maarsse-achterhoede hield stand en zuiverde steeds met vertrappen het terrein. Uit een dezer trappen belandde de bal bij de rechtsbuiten, die het 2e doelpunt scoorde: 2-0. W.V.V. gaf de moed niet op en enkele schoten werden op het Maarsse-doel gelost, doch de keeper wist zijn „heiligdom“ schoon te houden, waarna de beslidsrechtter het eindsignaal floot en Maarsse-Junioren een welverdiende 2-0 overwinning mee naar huis bracht.

Donderdag j.l. speelde te Zuilen het 1ste elftal van Maarsse tegen Utr. Boys.

Ondanks glad terrein en stroomende regen, gelukte het Maarsse een 3-2 overwinning te behalen. Het spelverloop was als volgt:

Maarsse nam de leiding en vergrootte die even daarna, Utr. Boys scoorde tegen en met een penalty was de stand gelijk, rust 2-2. Na de rust ging het spel gelijk op. Doch even voor het einde scoorde de ver opgedrongen 1-back met een hard schot van circa 30 meter het winnende doelpunt.

Gelijk met het 1ste elftal speelde het 2de elftal tegen Hollandia te Zuilen.

Deze wedstrijd eindigde in een 4-2 overwinning der Maarsse reserves.

Winkeliersvereniging.

Maandagavond vergaderde de winkeliersvereniging Maarsse en Maarsseveen in Hôtel „De Harmonie“.

Om half negen opende de heer B. F. J. Reinders met een welkomstwoord aan de opgekomen leden die bijeenkomst.

De notulen der vorige vergadering werden gelezen en onder dank goedgekeurd.

Een volgend punt was het gezamenlijke tocht naar Brussel.

Hiervoor bleek veel animo te bestaan en er werd besloten deze reis te maken op Dinsdag 23 Juli a.s. Ook het punt: het houden van een „steltelling in Maarsse“ werd uitvoerig besproken en door den voorzitter toegelicht. Ook dit punt werd aangenomen.

Het belooft iets groots te worden.

De eigenaar van het hôtél „Concordia“ zal de zaal gratis beschikbaar stellen.

Na de rondvraag sloot de voorzitter de vrij goed bezochte vergadering.

Burgerlijke stand.

Geboren: 15 Juli, Johannes Hermanus, z. v. T. van Houten en C. D. Slager; 18 Juli, Dirk, z. v. J. C. v. d. Wal en M. Verdonk.

Ondertrouwd: 12 Juli, H. van der Lugt en P. E. van den Bosch; 12 Juli, R. Geitenbeek en A. J. van Essen; 17 Juli, J. Kazius en A. P. A. van Eijk.

Aanbesteding.

Bij de gehouden aanbesteding van Café met Woonhuis voor den heer Huibers te Maarsse, zijn de volgende inschrijvingen ingekomen: Meier & Kobussen, Utrecht f 7144. Wiegenda, Maarsse f 6600. Gebr. v. Fulpen, Maarsse f 6445. v. Rheenen, Maarsse f 6900. Herwotenen, Westbroek f 6719. Mook, Maarsse f 6750. A. Slager, Maarsse f 6600. A. Roelofs, Maarsse f 6457. Aan den laagsten inschrijver is het werk aanbestaan.

De Dansavond van Zondag j.l. is goed geslaagd, maar waar blijven nu de inwoners van Maarsse.

Toont nu, dat U het ook op prijs stelt en komt in grooten getale Zondagavond naar

Hôtel „De Harmonie“

Dansen op muziek van de bekende Band

„THE HOT MIXERS“

Profiteert van de Koopjes in de Goedkoopste Winkel

Ongebl. katoen van af	9 ct.
Wit " " "	15 ct.
" flanel " " "	12 ct.
Gez. luiers " " "	12 ct.
Badhanddoeken " " "	12 ct.
" handjes " " "	51 ct.
Waschlapjes " " "	7 ct.
Kat. Mouselines " " "	8 ct.

Mutsen vanaf	15 ct.
Bébé jurkjes en pakjes	19 ct.
Kinderkousen	10 ct.
Dames " matzijden	29 ct.
Corsetten vanaf	48 ct.
Dames camisolos	27 ct.
Fil d'Ecosse sokken 3 paar f 1.—	
Wollen japon- en rokstoffen	29 ct.

Handweef- en cocos-artikelen, Coupons vitrage en gordijnstoffen spotprijzen.
Alle voorradige Balatum-Kapok-Matrassen enz., moet weg. Alles à contant.

DE GRAAFF - MAARSSSEN

De beste 6 cents Sigaren zijn de
METRO

Licht

en

Geurig

Favoriet, slank knak model
Monopole, forsch knak model
Santé Corona, Sumatra
Monté Corona, Vorstenlanden

TELLEGEN'S Sigarenmagazijnen
Achterstraat 1, — Kaatsbaan 26

VLEKVRIJ
DOOR
EN
DOOR

GERO (ZILMETA)

Firma B. A. REITH, Maarssen
Breedstraat 7, - Maarssen, - Telefoon 80

Voor de Inmaak van Jams en Geleiën
OPECTA en PEN-JEL

Drogisterij B. F. J. REINDERS, Kaatsbaan 3, Tel. 52, Maarssen

Wij leveren U

100 Rekeningen 22x28 c.m. en
100 Enveloppen beide bedrukt
met naam, beroep en adres voor

f 2.50

SCHUILEMAN'S DRUKKERIJ

Men schrijft aan de „Haagse Post“!

Hôtel „VREDENHOEVE“

Straatweg te Maarssen

Is wat Hôtel betreft „Hôtel“, en de ligging is . . . magneet
Onder lommerrijke boomen,
Moet ieder daar met recht, eens komen
Ja, zoo iets kan iedere Zaak niet bieden!
Men kan daar de onrusten ontvinden.
Want daar, daar is 't schoon,
Elkeen kan daar in de Vacantie een rustig plaatsje krijgen;
Ook voor Jachten leent deze zaak zich formidabel.
Met een schitterend zijde aan de rivier de Vecht,
Verloft men daar geheel niet slecht!!
Wij kunnen den energieke ondernemer eeren
Die zoo'n Zaak durft installeren
En dit komt er ook nog bij:
Oud en Jong, die zijn er vrij
Ieder uit ons wereldrijk
Vindt er een plaatsje vrij en blij,
Om te gaan KAMPEEREN en zich te AMUSEEREN.

Zaterdag 20 Juli a.s. begint de Zomer-Opruiming in het Manufacturen-Mag. „Oud-Zuilen“

Extra Koopjes en Voordeelige Aanbiedingen.

O.a. Prima Lingeriekatoen	11 ct. per el.
Prima Matting voor Overhemden nu	22½ ct. per el.
Beste ruitstoljes nu voor	18 ct. per el.
80 c.m. breed nu voor	25 ct. per el.
Zijden Onderjurken lengte 85 nu voor 65 p. st., 5 ct. stijging p. m.	
Landhuisstof 100 c.m. breed nu voor	16 ct. per el.
Handweefstof 100 c.m. nu voor	25 ct. per el.
Prima zware Heerenflanellen, groote maat nu voor 80 ct. p. st.	
Prima Graslinnen 150 breed nu voor	29 ct. per el.
180	50 ct. per el.
Pracht Tafelkleeden, zuiver wollen mohair en pluche 140x170	
nu voor f 7.50 140x200 voor f 9.50.	
Nog enkele Divankleeden dito kw. nu voor f 12.50 enz., enz.	
Vechtzijde 75, Oud Zuilen. Beleefd aanbevelend J. W. v. Tricht	

KLEINTJES

Kleine advertenties onder deze rubriek geplaatst
25 ct. niet meer dan 20 woorden, elk woord m. 3 ct.

FLINKE WERKSTER
en 'n KINDERMEISJE
gevraagd bij

J. de GRAAFF
Lange Gracht - Maarssen

Dressoirs 12.50, 13.50, 14.50
Schuifmeisjes 7.75, 10.50, 12.50
10.50 Salontafel 4.50, Tafels
4.—, 2.50, 2.75, 2.—, 1.75,
Parapluetassen 3.50, 3.85,
Fauteuil 3.50, Ruststoel met
kussens 7.75,
van DORP, Kaatsbaan
Maarssen.

Voor Uw
Schoe Reparatiën
naar
P. v. d. Griendt
Lange gracht 15
Nettafwerking prima leer

Kees en Aard Verhoef venten samen hun groente... God heeft zo het gewild!

Een losstaand huis met grote schuur aan de Herenweg. De voorkamer... in de ene hoek de eettafel met op het blad een bijbeltje en een opengeslagen dagboekje. In de tegenoverliggende hoek staat een verstelbaar bed. Op het helderwitte laken leunt, aangekleed, tegen de opgeklapte steun, een oude man. Oud en ook niet oud. Geen rimpels bijvoorbeeld, wel zilverwit haar en een ouderdomsvlek in de buurt van zijn slaap. Oh nee, ik ben niet moe... het is goed zo... Een zorgende nicht volgt aandachtig de gang van zaken. Oom Aard, - legt ze hem uit - uw verhaal komt in dit tijdschrift. Het periodiek wordt even ingekeken en belandt al snel op de knieën. Wat verlegen lachen, een vriendelijk gezicht lijkt het allemaal rustig af te wachten. We zien wel... zoiets.

Aard Verhoef, geboren in 1914, is nu middelpunt van de aandacht. Zijn verhaal, zijn levensverhaal voor een deel ook. Nicht Hannie heeft een wakend oog en oor en... resumeert en vult aan. Ja... als kind al heb ik vaak naar zijn verhalen geluisterd... zegt ze.

Aard Verhoef wordt op 2 december 1914 als zevende in de rij geboren (na hem volgen nog vijf kinderen). Zijn ouders, Rutger Verhoef (1880-1960) en Cornelia Dolleman (1883-1961) wonen dan in een huisje ergens in het midden van de Herenweg. Moeder komt uit Westbroek, vader is in de Oude-dijk geboren.

1914, Een schrale tijd. Vader stroopt vis - brasem - voor de maaltijd. Stropen betekent 'zonder vergunning' de vis met netten vangen. Wie deed dat niet in die tijd? Vele monden moeten gevoed worden. Had vader een baantje... tja, ik weet dat hij een tijd lang bij de baron in de tuin werkte en verder... Aard sluit zijn ogen en denkt na. Een ver verleden wil niet direct naar voren komen. Los en vast werk. Hij komt in de groentehandel terecht. Twee zwagers - getrouwd met twee zussen van Cornelia - hebben een soort groothandel in groente in de stad. Zo begint het.

Met de handkar aanvankelijk, 's morgens vroeg naar het Paardenveld waar de groentemarkt is. En thuis de waar uitventen. Aard zijn broer Kees (1905-1975) gaat, zodra hij van school komt, zijn vader helpen en in 1927 - hij is dan 12 jaar - gaat Aard samen met Kees op pad. Vader heeft intussen het groente venten achter zich gelaten en heeft een beurtvaarderij overgenomen. Met de trekschuit langs de Vecht. Het jaagpad met de draaipalen. Vroeg op, weet Aard. Eerst het paard ophalen van een weiland aan de Gagel en dan voor de lege wa-

gen spannen. Via de Klopdijs naar de Vecht en dan richting centrum. Hoe vroeger op het Paardenveld in Utrecht, hoe korter de rij van wachtenden, hoe sneller aan de beurt. Kopen wat er voorhanden was. Wat dan... ach de gewone dingen. Wortelen en uien, in de zomer sla en spinaat. Pronkers ook wel. Nee, 's winters was er niet veel voorhanden. Peen natuurlijk en diverse koolsoorten. Witlof... ? Welnee, dat kwam veel later pas, uit België. Van daar de naam Brussels lof. In rieten mandjes en in blauw papier verpakt. Statiegeld natuurlijk voor die mandjes. Ja, ook voor de kisten.

De hele dag op pad. Dat was zo de gewoonte. Brood mee voor onderweg. Pas 's avonds als we waren uitgevent, zo tussen 7 - 10 uur, aten we thuis ons warm eten op. En dan al gauw naar bed. Hard

Afb. 1

werken... je wist niet beter. Aard glimlacht. Zes dagen zult gij arbeiden, maar op de zevende dag... naar Tienhoven naar de kerk. Moeder mocht meerrijden in de tentwagen van boer Hoegee⁽¹⁾. Aard weet zich de naam te herinneren van dominee Van Heyst, die met zijn zuster op de pastorie woonde. Oh, jawel hij kwam wel eens op bezoek. Instemmend knikken... Bijbel lezen en bidden... dat gebeurde. Nee, geen steun van de diaconie. Zo arm waren ze niet. Nee, geen turf. Niet nodig, dat werd dichtbij gestoken en gedroogd. Het salamandertje wilde wel branden in de keukenkamer. Het gezin is dan al verhuisd naar Herenweg 72 (nu 62). Kijk... , de vinger wijst naar een vergeelde foto, zo was het eerst... Nu nieuwbouw op dezelfde plek. Turf, petroleumlamp, water uit de sloot... Aard vertelt... als ik dorst had dan even met de klomp in het slootwater. Eerst het beestenspul (watervliegjes) wat opzij vegen. Toen was er schoon water.

Terug naar het venten. Nee, geen koffie of thee mee van huis. Dat kreeg je vaak bij de klanten. Als ik wilde kon ik overal wel terecht... , lacht Aard. De klok liep dan wel door en je verdiende niks. Dat was het verschil tussen ons... , legt Aard uit. Mijn broer Kees hield echt van gezelligheid. Een praatje hier en daar, wat drinken... En hijzelf hield van opschieten. Kom Kees... we stappen weer op. De oudere broer had wel eens een andere zin. Bij Van Dommelen op de Parkweg was er altijd een bakkie op zaterdagavond. Bij Oosterom een krentensnee. Weet je... , Aard laat pretoogjes zien, ... ik 'vergat' wel eens de stormlantaarns, dan kon ik tussen de middag toch naar huis om die dingen op te halen en... ook voor een hap eten.

Met de winterdag en strenge vorst lieten ze de kar naast het huis staan en werd de fiets gebruikt. Voorop een standaard waar een kist op kon staan. Afgedekt met een jutezak bleef de groente wel goed. Ja... , Aard geeft het toe... , ik moest dan wel op en neer.

Hannie laat foto's zien. Broer Kees in de Kaatsbaan (afb. 1). Nee, dat paard was niet Corrie, geloof ik. Aard kijkt weifelend naar de foto. Het was wel een lastig beest, weet ik. Kees kon er mee overweg. Aard zelf figureert met de fiets op de Langegegracht (afb. 2). Kijk, achter me het uithangbord van cafe Ome Klaas, dat was een broer van me. De fiets..., er schiet Aard iets te binnen. Z'n eerste fiets voor f 7.50 (zoveelste hands) bij Vonk in Tienhoven. Moeder had die zien staan op zondag na de kerkgang. Ja... nee... vooruit ... en Aard mag direct wel gaan, misschien is-ie anders wel verkocht. Lopen dus van huis naar Tienhoven en terug op een echte

Afb. 2

jongensfiets. Ik was toen dertien jaar... De derde foto (afb. 3) is gemaakt door een echte fotograaf. Waar? Aard tuurt en zegt dan heel stellig... dit is bij de kruising Kerkweg, Binnenweg en Parkweg. Rechts is (hier onzichtbaar) Westhill, waar juffrouw Van Beest woonde en links zie je de kinderkapel van Westhill. Paard aan de teugel en de kar - een tweewieler - hoog opgetast. Welnee, die kantele niet. Aard denkt na... ik denk 1930, dat die foto is genomen.

Kees rookte altijd zijn sigaartje. Je kunt het zien op die eerste foto, een peuk tussen duim en wijsvinger. Hoe vaak die peuk opnieuw werd aangestoken... , een doos lucifers was wel nodig. Oh ja, hij rookte zelf ook een sigaartje. Gewoonte hè!

Op de Breedstraat was gelukkig een openbaar urinoir, want anders was het wildplassen bij hoge nood. Nee, daar kreeg je in die tijd geen bekeuring voor. Vroeger was er niet zo van alles geregeld.

Afb. 3

Later wel, dan mocht je bijvoorbeeld na zevenen niet meer venten. Bijna een bekeuring op een keer. Een echte bon kwam er bij het niet tijdig laten iken van de gewichten. Aard sputtert... je moest het maar net in de krant gelezen hebben dat er in Concordia geijkt werd. Niet Hannie vult aan... de koperen gewichten moesten worden schoon gemaakt met zand en azijn. De ijzeren gewichten - van twee en vijf kilo - gewoon met water. Natuurlijk controleerde de politie of het ijkstempel in orde was. Daar moesten ze echt heel precies mee zijn. In 1927 dus samen met broer Kees. Later, hun werkwijze liep uiteen, ieder apart. Weer later toch samen. Aard knikt. Vóór de oorlog in '34 (voor jaartallen heeft Aard een ijzeren geheugen) had ik mijn rijbewijs gehaald en in '48 kocht ik een Engelse legertruck, een Bedford. Tweeduizend gulden lijkt niet Hannie wel erg veel. Nou vooruit, 750 gulden dan... . Stuur zat rechts, weet Aard. Een vrachtauto met platte bak. Voor het handig opladen dienden lege kisten om hoogteverschil te krijgen. Nee, nooit panne, wel eens een lege accu, maar garage Mastenbroek was dan altijd dichtbij, lacht Aard. En aarzelend... Kees en ik moesten wel samen na de oorlog, omdat hij niet kon rijden, vandaar. Aard haalt wat met zijn schouders. Zo was het.

De tijd van paard en wagen. Het paard moest verzorgd worden, geborsteld en gevoederd. De hoeven ingewreven met bruine teer om ze tegen uitdrogen te beschermen. Door smid Schoonhoven op de Kaatsbaan het winterbeslag laten aanbrengen, dat wil zeggen, de vier schroeven krijgen extra pinnen, die uitsteken. Paard Corrie hebben ze tien jaar gehad. Ook een keer een voormalig circuspaard, maar dat was niks. Nou ja, als een paard de kolder kreeg... , weg lopen bijvoorbeeld, dan moest er echt een ander voor komen. Bij Aard komt een herinnering boven. Afrekenen bij een klant en terug... hé, waar is mijn groentekar... ? Oh ja, dat kwam voor, als er geen boom was om het paard aan vast te maken... dan liep dat beest wel eens verder. Soms hielp een zware ketting aan een wiel niet eens en sleepte het een eind mee. Dat gebeurde op de Wilhelminaweg bij Eglem, de aanneemer. En... Aard valt nog iets in ... in de winter kom ik een keer van een klant weer buiten... , het is dan zo donker, dat ik paard en wagen helemaal niet meer kan vinden. Nee, dan was de Bedford een uitkomst. Broer Kees ging eerst nog een tijd door met zijn eigen paard en wagen. Totdat hij tegenover zwembad van Ede in de vaart terecht kwam. Het paard schrok van een berg witte stenen aan de kant en dook de berm in en verder... , Aard werd

gewaarschuwd en met behulp van zijn Bedford werd het zaakje op de kant getrokken. Kees een nat pak. Het was de laatste keer. Besloten werd om maar samen verder te gaan, nu met de auto. Veel verdienen... ach wat heet... we konden er van leven. Er was concurrentie ook nog. We kochten in bij de groentemarkt en later de veiling natuurlijk en ook wel van particulieren uit de buurt. Kwamen ze een lege kist halen, gevuld terug en dan wegen en afrekenen. Simpel. Ja, een keer ging dat weer zo... een kist vol snijbonen. Ik zag... - Aard zijn ogen vertonen pretlichtjes - dat de kist drijfnat was, dus wat deed ik... ik gooide de groente over in een droge kist. Ja, kom nou, die natte kist woog wel 2 kilo meer dan een droge. Ik zei nog... als je hem nou in de jenever gedompeld had zou ik de planken hebben uitgezogen! Een zuur lachje als reactie... . Aard ziet het nog voor zich.

Langzaam maar zeker komt het verhaal weer in het hier en nu. Er is veel veranderd. De Herenweg was vroeger verhard, stenen en kuilen. Vanuit het raam - ik was nog een kleine jongen - kon ik de locomotief bij Groenekan voorbij zien gaan. Zo vlak en open was het toen. De rookpluim was te volgen... . De vinger gaat draaiend de lucht in.

In 1975 overlijdt Kees, nog geen zeventig jaar oud, eigenlijk heel plotseling. Ruim een half jaar later houdt Aard ermee op. Nee, het lukte niet meer... . Aard blikt in de verte en maakt een soort verontschuldiging gebaar met zijn handen, die daarna werkeloos terugvallen in zijn schoot. Ja, altijd thuis gebleven. Ja, samen met Kees. De ouders tot hun eind verzorgd. Geen pensioen... moet je denken. Ja... beiden ongetrouwd gebleven. Oh zeker... zowel Kees als hijzelf hebben verkering gehad, stevig zelfs. Maar ja... hoe is het. Gaan trouwen is toch een hele beslissing... je laat de ander achter... redt die het alleen... . Zulke gedachten gaan dan door je heen. Hij zegt het wel niet met zoveel woorden, maar zorg en betrokkenheid naar de broer - over en weer trouwens - hebben een grote rol gespeeld. Als het er op aan komt laat je elkaar niet in de steek. De vraag hoe dit voor hem, zo terugblikkend, geweest is, beantwoordt Aard heel eenvoudig... God heeft het zo gewild!

Noot:

1) Boer Hoegge woonde komend van Maarssen in een rietgedekte woning aan het begin van de Maarsseveense Vaart aan de linkerkant.

Nicht Hannie van Veluw wordt hartelijk bedankt voor haar hulp tijdens het gesprek.

Dorpsgenoten in oorlogstijd

deel 7

Boeren op Het Slijk

De twee zussen hebben, vooruitlopend op het interview over de oorlogsjaren, samen al herinneringen opgehaald. Met zijn tweeën weet je toch meer dan alleen. In een makkelijke stoel, een kopje thee binnen handbereik, daar zitten de boerendochters. Mevrouw M. Westeneng-Soede (22-2-1918) en mevrouw A. van Eck-Vossestein (2-10-1922). Hun moeder is na het overlijden van haar eerste man hertrouwd, vandaar de verschillende achternamen. Marretje en Janny - hen met de voornaam hier noemen is geen bezwaar - zijn beiden geboren op de boerderij Het Slijk, aan de binnenbocht van de Vecht, gelegen tegenover Geesberge. Waar de naam Het Slijk vandaan komt... Janny denkt dat het daar aangeslibd land betreft. De boerderij is in ieder geval minstens tweehonderd jaar oud en al een paar generaties in de familie. Van vader op zoon, zo ging dat. Een huurboerderij oorspronkelijk. Aan de familie Huydecoper die het buiten 'Goudestein' bewoonde moest de pacht worden afgedragen. Nu woont

hun schoonzus op de boerderij. De stallen zijn leeg, het land wordt verhuurd. Dan was het vroeger wel anders, zegt Marretje zacht. Tweemaal daags melken. Vrij was je nooit als veeboer... Het gesprek rolt als vanzelf de oorlogsjaren binnen. Op bevel van de Duitsers moest drie bunder weiland gescheurd worden. Gescheurd...? Er akkerland van maken, verduidelijkt Janny. Ze is rapper van tong dan haar oudere zus. Oh ja, glimlacht die... Janny was in alles haantje de voorste(kippetje de voorste eigenlijk!).

Akkerland voor tarwe. Als men aan dorsen toe was kwam de mof controleren. Alles moest worden afgegeven. Met de melk eigenlijk net zo. Een halve bus was voor eigen gebruik, de rest ging naar de kleine melkfabriek van Stam in Zuilen. Natuurlijk namen we die halve melkbus ruim, lacht Janny, heel ruim. We hadden heel wat vaste klanten, die er op rekenden. Een kwartje de liter. Nee, niet meer, dat mocht niet van vader. Janny vertelt hoe er mensen kwamen met textiel, nieuwe theedoeken en servetten.

"Het Slijk"

Marretje en Janny

*Echtpaar
Vossestein-van Zijtveld*

Ruilen tegen melk of kaas. Maar vader had gezegd dat we daar niet aan mochten beginnen. Jammer... , Janny zucht. Ik was zo'n beetje verloofd en met een uitzet bezig... , op de distributiebonnen kon je niets krijgen en dan telkens die verleiding om op het aanbod in te gaan... . Nee, wat vader zei gebeurde. Marretje knikt instemmend en vertelt dan van al die mensen die langs kwamen. Vooral uit Amsterdam... , je las de honger in hun ogen. Moeder kookte wel eens erwtensoep voor hen. Ze aten hun buik vol. Vroegen vaak om nog een bord.

Janny neemt het over. Er werd toch wel geruild. Eigengemaakte boter tegen wol. Moeder moest nieuwe wollen sokken breien, want op een slechte dag waren de wollen sokken, die aan de waslijn te drogen hingen, allemaal gestolen. En ik ben ook een keer naar Utrecht gelopen. Naast de watertoren aan de Straatweg was een wolwinkelje van Van Ommeren. Ik had een kaasje op mijn buik gebonden. Ze wilden dat wat graag ruilen voor wat knotten wol. Zo ging dat, je kon op die manier elkaar toch helpen. Een oom uit Amsterdam kon hun boter ruilen tegen suikerbonnen. Ingewikkeld en ook niet helemaal ongevaarlijk, want bij controles door de Duitsers kon je tegen de lamp lopen. Marretje knikt instemmend. Janny, nu echt op dreef, gaat er eens goed voor zitten. De theepot gaat rond.

Behalve de sokken werd er nog meer gestolen. Twee koeien verdwenen. De ketting die het hek afsloot was doorgeknipt. Janny, weer aan het woord, vertelt hoe haar vader bij de Ortskommandant, die zijn bureau op de Wolfshoek had, de vermissing aangaf. Een dag later moest hij

naar het Groene-Kruisgebouw komen. Daar lagen twee koeienhuiden. Nee, het waren niet die van Corrie en Anna.

Een schaap verdween en... oh ja... weet je nog Janny... , het is nu Marretje die opveert. We lagen net op bed, toen we op een avond lawaai hoorden, geluid van een vrachtwagen... de hond sloeg aan, weet je nog ... ? Janny knikt. Natuurlijk weet ik het nog, zegt ze. Ik sprong uit bed, keek door het raam en zag wat bewegen op de werf. Door het open raam schreeuwde ik... sta stil of ik schiet !! Ik hoorde mensen wegrennen. Een van onze koeien stond al buiten... . Janny kijkt nog verontwaardigd en zus Marretje blik met iets van bewondering naar haar moedige zus.

Er werd honger geleden, dat wisten we best. En het was eigenlijk een voorrecht dat we zelf in dat opzicht niet te kort kwamen, gaat het verder. Van de melk maakte moeder boter en kaas. Van de tarwe kwam meel en dus brood. Kippen zorgden voor verse eitjes. Een man uit Amsterdam zag een dode kip in het hok liggen en vroeg of hij die mee mocht nemen. Die zullen ze thuis wel opgegeten hebben... lacht Janny.

Oh ja, we kregen ook inkwartiering. Eerst evacués. De gemeente verordonneerde dat. Een gezin uit Huussen, vlakbij Nijmegen. Vader haalde ze op met de brik. Een gezin met vier kinderen en een hondje met vlooiën. Op die beestjes zaten we niet direct te wachten... , het is Janny die dat wat nijdig memoreert. Ze zal wel gebeten zijn toen.

De gemeente betaalde f1,26 per persoon per week. Een geëvacueerde zeeloods uit Spijkenisse betaalde twintig cent meer, weet Marretje. Die inkomsten waren hard nodig. De potkachel

moest rokende blijven. Nee, het was geen vetpot... , de zussen knikken eenstemmig. In de zomer van '44 kregen ze onverwacht bezoek. Een NSB-soldaat wilde deserteren en vroeg om een plek om te slapen. Was dat wel vertrouwd? Broer Wim Soede, die bij het ondergrondse verzet was aangesloten en assisteerde bij droppings, stelde voor dat het uniform, verzaaid met stenen, in een gat bij de Vecht moest worden gedumpt en dat het geweer aan de ondergrondse zou worden overgedragen. De deserteur mocht een nacht blijven slapen.

Na de evacués kregen we inkwartiering van de Grüne Polizei. Ze sliepen in het zomerhuis en soms kwamen ze binnen om iets te drinken. We wisten niet goed of we mochten zeggen dat we dat eigenlijk niet wilden, zegt Marretje. Tja... die ene man was erg fel en zei aldoor dat ze de oorlog zouden winnen. De andere zat soms te huilen en verlangde naar huis. Een heel verschil.

De zware storm in het najaar van 1944 wordt gememoreerd. Drie dikke beuken gingen om. Wat kwam het hout goed van pas tijdens de strenge winter die er op volgde.

Nee, we luisterden niet clandestien naar de radio. Die had vader opgeborgen, net als het koper. En de kaasjes lagen veilig weggestopt in de kelder onder de opkamer, daar kon je niet makkelijk bijkomen. Wie zich ook soms moest verstoppen als er een razzia was, dat was broer Gijs. Ergens werd dan een bel geluid en dan verdween Gijs in de dakgoot. Janny lacht, voor haar zou dat geen plekje zijn. Ook zonder radio bleven ze op de hoogte van het verloop van de oorlog. Van de melkkanten hoorde je het nieuws, zo ging dat.

Janny bij het klompenhok

Op zondag vijf mei, we wisten net zo'n beetje dat we bevrijd waren, vertelt Janny, zagen we 's morgens om een uur of negen, half negen misschien, een bootje van de kant van de kaai (machinekade) de Vecht oversteken. Mannen in een soort joppers gekleed, het was niet duidelijk waar het om ging. Na een uur of vier kwamen ze terug. We zagen hoe het bootje vanaf de ABTB overstak. En toen ineens... , Janny houdt even in... , werd er geschoten. We schrokken. En wie ook schrokken... die twee Grüne Polizei-mensen die binnen zaten. Ze grepen hun geweer en renden naar buiten. Vader, die op dat moment in de boomgaard was om het paard met veulen drinken te geven, schrok ook en zocht meteen dekking... . We keken uit het raam en zagen het bootje zo'n beetje halfweg de Vecht kantelen. De mannen leken aan een kant te staan... , we zagen hoe ze in het water tuimelden... , spartelende handen, die langzaam verdwenen in het water... . Het is stil in de kamer. Ieder heeft eigen beelden van die zondagmorgen. Leven op de grens van de dood. Dan zegt Janny... het was afschuwelijk... , we konden niets doen... je zag het gebeuren... vreselijk... . Die handen, die langzaam in het water wegzakten... . Marretje knikt en trekt wat met haar schouder. Ja, wat konden we doen... ?

Later hebben de mannen Wim van der Kooij ⁽¹⁾ - die herkenden we - en twee anderen aan de kant getrokken. Er moest langdurig gedregd worden, voor het zover was. De joppers waren van een soort paardendeken gemaakt. Helemaal volgezogen met water. Loodzwaar natuurlijk. En ze hadden ook nog bewapening, hoorden we later. Vreemd, we waren bevrijd en dan dit, zo vlakbij. De zussen kijken elkaar aan. Nu zelf oud geworden hebben ze ervaren dat vreugde en verdriet vaak met elkaar zijn verbonden.

Bij de bevrijding overheerst de vreugde natuurlijk. Engelse soldaten komen in huis en er staat na jaren echte chocola op tafel. Of dat smaakte... kun je begrijpen!!

Op tafel, naast de theepot, staat een schaal met bonbons. Nu een bijna vanzelfsprekende traktatie. Kom, we nemen er nog een, zegt Janny lachend.

Noot:

(1) Zie ook Dorpsgenoten in oorlogstijd deel 1 (Periodiek 31e jaargang no. 2, mei 2004)

De Diependaalsedijk

deel 1

Inleiding

Mijn kennismaking met Maarssen dateert van 1 mei 1959. Onder meer een wandeling op de Diependaalsedijk maakte indruk. Een weg met verschillende aspecten, een verrassende overgang van het winkelstraatgedeelte in een prachtige laan met enkele buitenplaatsen, gevolgd door een stuk tot het Zandpad dat meer aan de oorspronkelijke dijk deed denken. Het is in dit verband aardig de ervaringen te lezen van iemand die in 1837⁽¹⁾ op dezelfde weg voor het eerst wandelde. *"Een, om deszelfs lommer bij uitstek aangename wandeldreef vormt de weg, hier onder den naam van den Diependaalschedijk bekend. Men beschouwt daar de parken der buitenplaatsen Doorneburg, Goudestein en Vechtoever, welke op dien weg van achter uitkomen, van een ander standpunt dan van de Vechtzijde. Maar ook geniet men eene afwisseling van gezigten ter andere zijde van dien weg. Men treft langs denzelven ook de buitenplaats Mariënhoff aan. Niet ver daar voorbij strekken eenige fraaie wandellanen zich uit tot aan het bosch der zoogenaamde Twaalf Morgen⁽²⁾, waarin de wandeling vrij staat, tot welk einde men zich bij den opziener of boschwachter behoort aan te melden".* Welke lof zou de wandelaar van 1837 de dijk hebben toegezwaaaid als hij ruim vijftig jaar eerder daar was geweest. In de tijd juist voordat de dijk een gevoelig verlies leed door de sloop in 1812 van het prestigieuze, tweede huis Elsenburg⁽³⁾. Dat betekende ook het einde van de mooie, parkachtige overtuin aan de oostzijde van de Diependaalsedijk. In het fraaie rapport Hofstede Elsenburg⁽⁴⁾ is onder meer een reconstructieschets opgenomen. Het park van Elsenburg aan de Vecht strekte zich ver over de Diependaalsedijk uit tot ongeveer de huidige Plesmanlaan; links begrensd door de Klokjeslaan en de rechter grens was bijna bij de huidige Dr. Ariënslaan⁽⁵⁾. Voorbij de Plesmanlaan behoorden de weilanden tot de Zogwetering nog tot het grondgebied van Elsenburg. Juist over de Zogwetering lag het eerder genoemde gebied de Twaalf Morgen. In 1812 zou de wandelaar ook de mooie buiten-

plaats Diependaal, tussen Mariënhof en de Kortelaan, nog aangetroffen hebben. Deze werd in 1824 gesloopt.

Ondanks de verdwenen buitenplaatsen bleek het wandelen op de zeer oude dijk in 1837 en 1959 een bijzondere ervaring te zijn. Voor de hedendaagse aandachtige wandelaars geldt dat nog steeds. En dat maakt nieuwsgierig naar de geheimen van de dijk. Een kleine zoektocht naar zijn verleden leverde een aantal gegevens op. Een deel daarvan volgt hierna.

De naam en het ontstaan van de dijk

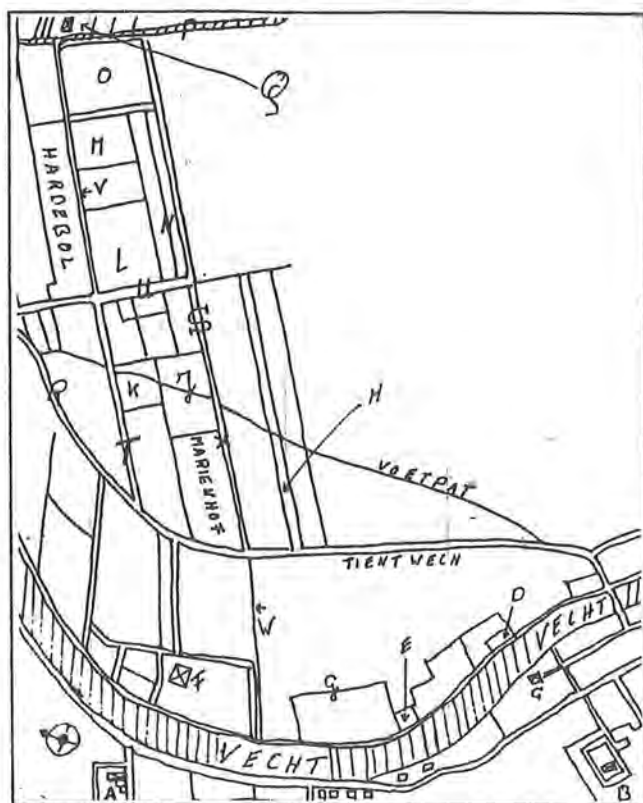
Tot het begin van de 17de eeuw heette de Diependaalsedijk Tiendweg (Tient Wech). De bevolking moest belasting betalen, een *tiende* deel van bijvoorbeeld de oogst of een bedrag in geld van dezelfde waarde⁽⁶⁾. Daardoor werd deze belasting *tiend* genoemd. Een complex akkers met een eigen naam heette een *tiendblok*. Pal oostelijk van de Tiendweg lagen twee tiendblokken. En dus lijkt de herkomst van de naam Tiendweg duidelijk. Zoals hierna zal blijken heeft de naam echter een andere oorsprong. Mogelijk al vóór de elfde eeuw ontstonden er nederzettingen op de hoger gelegen oeverwallen langs de Vecht. Op de oostelijke oever was direct na het bewoningsgebied in de richting van de latere Zogwetering een klein landbouwgebied. Na verloop van tijd met het toenemen van de bevolking ontstond er een tekort aan landbouwgrond. Toen begon men in dit gebied, in de richting van het huidige Tienhoven, met het ontginnen van de woeste veengebieden. Tot die tijd werden deze voor de jacht en de houtkap gebruikt. Na het ontvenen ontstond er wei- en bouwland. Bij hevige regenval kreeg men daar te maken met wateroverlast. Het water stroomde dan van de hoger gelegen kleigrond bij de Vecht naar de door de ontginning lager gelegen gronden. Getracht werd dit te voorkomen, onder meer door de aanleg van een kweldam. Deze dam werd geleidelijk aan ook als weg gebruikt. Deze werd uiteindelijk de Diependaalsedijk, maar in de eerste eeuwen van zijn bestaan werd hij Tiendweg genoemd.

Zoals vermeld heeft deze naam niet als oorsprong het woord *tiend*, de belasting. Het woord Tiend in Tiendweg is afgeleid van het Oudnederlandse woord *tiēn*, dat trekken of zuigen betekent⁽⁷⁾. De dam moest het trekken of zuigen van het water voorkomen. In de volksmond werd het woord *tiēn* gemakkelijk vervangen door het woord *tiend*, dat in het dagelijks leven immers een grote betekenis had. Waarschijnlijk kwam in het begin van de 17de eeuw de naam Diependaalsedijk in gebruik. De weg werd zo genoemd naar het gebied Diependaal, dat gelegen was tussen deze dijk en de Zogwetering. De naam Diependaal lijkt afgeleid te zijn van 'Den Dieppe'. Dat is de oude naam van de Zogwetering.

De dijk als deel van een belangrijke verkeersweg

Met de toename van handel en nijverheid aan het einde van de 16de eeuw ontstond de behoefte aan goede verbindingen tussen Utrecht en Amsterdam. Naast de al bestaande verbinding op de westelijke oever (in deze omgeving was dat de Daalseweg), ontstond een verbeterde weg op de oostelijke oever, toen Amsterdam en Utrecht in 1626 besloten tot de aanleg van het gedeelte Zandpad tussen Ouderkerk en Breukelen⁽⁸⁾. Hiermee ontstond een tweede doorgaande verbinding tussen beide steden. Rond dezelfde tijd werd ook het jaagpad langs het Zandpad aangelegd voor de trekvaart tussen Utrecht en Amsterdam. Mede door het jaagpad was er voor het doorgaande wegverkeer een probleem bij de smalle Langegracht⁽⁹⁾ en bij het Zandpad tussen de Herengracht en het bruggetje bij de Machinekade. Deze wegen werden daarom in beide richtingen niet gebruikt voor het doorgaande wegverkeer. Vanuit Utrecht werd bij Huis ten Bosch recht door gereden de Schoutensteeg⁽¹⁰⁾ in. Daarna ging het linksaf de Diependaalsedijk op. Van de naam Nassaustraat⁽¹¹⁾ was nog lang geen sprake. Zeker al vanaf de sluis bij het Sluishuisje heette deze weg toen Diependaalsedijk, zoals blijkt uit een schrijven van de

Gedeputeerden van de Staten van Utrecht van 8 oktober 1762⁽¹²⁾. Ter hoogte van de huidige Jodenkerksteeg moest het verkeer een verplichte stop maken. Daar moest tol betaald worden. Hier wordt de beschrijving van de hoofdroute even onderbroken om een voetpad te 'bewandelen'. Het plaatselijke verkeer vond voor het overgrote deel te voet plaats, waarbij vaak allerlei voorwerpen dragend vervoerd werden. Het was dan zaak om een zo kort mogelijke weg naar de bestemming te nemen. De loop van de Diependaalsedijk is voor een belangrijk deel één grote bocht. De kortste weg van de tol naar het punt waar de Diependaalsedijk en de Driehoekslaam samen komen was daarom een bijna recht 'voetpat' door de landerijen (zie afb. 1). Het bereikte de Klokjeslaan ongeveer bij het huidige huisnummer 10 en de Kortelaan bij huisnummer 30,

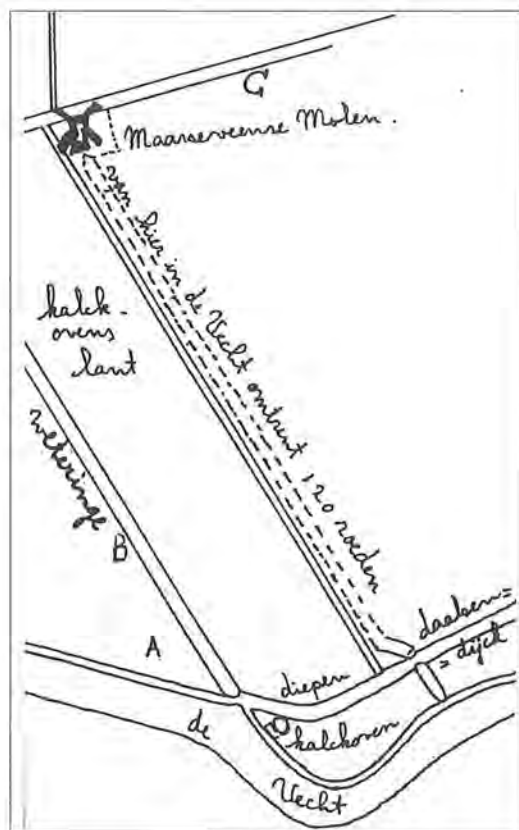

Afb. 1. Dit nagetekende kaartje (situatie 1629) werd eerder gepubliceerd door Wallie Smits in jaargang 9, blz. 81 van dit blad.

Het voetpad was rustiger en korter dan de Diependaalsedijk (Tient Wech), S is de Klokjeslaan en T is de Kortelaan.

daarna ging het achter het huis Bleyenburgh⁽¹³⁾ langs en kwam weer op de Diependaalsedijk uit. Het is vermoedelijk een heel oud pad. Vooralsnog bleef het gehandhaafd in het deel van het grondgebied dat rond 1625 door Joan Huydecoper verkaveld werd. Blijkbaar was het 'voetpad' zo belangrijk dat het op de bekende kaart van 1629 nog ingetekend is. Op een aantal kavels werden vanaf ± 1635 buitenhuizen gebouwd, waaronder Mariënhof. Met het ontstaan van de buitenplaatsen was het afgelopen met het voetpad.

Als we de daareven verlaten hoofdroute bij de tol weer voortzetten, volgt al spoedig de grote bocht naar rechts. Ongeveer zestig meter voor de Machinekade komen het jaagpad en de doorgaande weg weer samen. In de 16de en de eerste helft van de 17de eeuw was dat pas bij het bruggetje bij de Machinekade (zie afb. 2). Waarschijnlijk rond 1650 is daar een tracéwijziging

Afb. 2. Deel van een kaartje uit archief Oud Munster inv. nr. 2714 (zie jaargang 10, blz. 65 van dit blad). A is Geesberge, B is Machinekade.

doorgevoerd, toen de kalkoven ter plaatse afgebroken werd. Door de aansluiting te verplaatsen, ontstond daar de lastige S-bocht, bij oudere Maarsseanaren nog wel bekend. Maar deze was voor het verkeer in de 17de eeuw minder hinderlijk. Waar het toen om ging, was het creëren van een mooi gelegen bouwlocatie dicht bij de Vecht. Hier werd Daalwijk gebouwd. Zeer waarschijnlijk heeft de Heer van Maarsseveen, Joan Huydecoper, de hand gehad in deze tracéwijziging. Hij was eigenaar van de Diependaalsedijk en het grondgebied van de voormalige kalkoven. Na afbraak van Daalwijk in de 19de eeuw werd iets zuidelijker Heuvelsoord gebouwd bij de S-bocht. De bocht kronkelde tussen Heuvelsoord en het zuidwestelijk daarvan gelegen Vechthoven door. Met de sloop van Heuvelsoord in 1966 werd de bocht na ongeveer drie eeuwen rechtgetrokken. Maar het aansluitingspunt van beide wegen kon, door het daar in de dertiger jaren gebouwde rijtje huizen (nu Zandpad 10 t/m 13), niet teruggebracht worden tot vlak voor het bruggetje bij de Machinekade. Het gemeentebestuur van Maarsse heeft met de aanbesteding van de sloop van Heuvelsoord het zekere voor het onzekere gekozen. Er is "een extra clause in de sloopvoorwaarden opgenomen, nl. dat eventuele vondsten van historische waarde om niet (voor niets, gratis) aan de gemeente dienen te worden overgedragen", aldus een bericht in het Maarssense weekblad 'De Magneet' van 4 februari 1966. Ver daarvoor al verloor de Diependaalsedijk zijn grote betekenis voor het doorgaande verkeer met de ingebruikname van de Amsterdamse Straatweg in 1812. Het was een bijzonder jaar voor de Diependaalsedijk want ook de eerder genoemde sloop van Elsenburg vond toen plaats.

Het onderhoud van de dijk

Door het toenemende gebruik van de doorgaande route was het onderhoud van het wegdek een steeds grotere zorg. Het weggedeelte door Maarsse en Nieuw-Maarsseveen vroeg speciale aandacht. Rond 1725 kwamen daarover steeds meer klachten. De provincie was beheerder van de doorgaande weg en daarmee eigenaar van de tol. De pachter van de tol kreeg het verwijt dat hij het onderhoud verwaarloosd had. Het gerecht Nieuw-Maarsseveen vroeg en kreeg in 1726 voor ongeveer tien jaar de beschikking over de tolinkomsten. Als tegenprestatie zorgde het gerecht voor verbetering van de rijweg door

Afb. 3. In het midden van de foto Mariënhof, nog met de monumentale beukenboom. Op de voorgrond het vroegere tuinmanshuis. De afbeelding is van februari 1976 en bevindt zich in het Streekarchief Vecht en Venen.

het opbrengen van puin en zand. Zoals hierna nog zal blijken, had deze behandeling slechts een tijdelijke verbetering tot gevolg. De eerste tijd was de kwaliteit van het wegdek echter duidelijk hoger en daarom konden Schout en Schepenen van Maarsseveen op 9 juni 1726 aan de Edele Mogende Heren van Utrecht schrijven dat de weg zowel te voet als met rijtuig in de winter *"bequaam kan worden gepasseert"*⁽¹⁴⁾. Er deed zich toen echter opnieuw een probleem voor. Het had te maken met vervuiling van de weg. Daarom verzoeken ze in dezelfde brief de Heren van Utrecht een verbod uit te vaardigen om *"eenige Vulnis, Assche, Groente, of wat het ook zoude mogen zijn, op den Diependaalschen Dijk, beginnende van de Sluis bij de Plaats van de heer Cromhout"*⁽¹⁵⁾, tot aan de plaats Daalwijk inclusie, te brengen, werpen, ofte zulks te laten doen ook eenige Mest- of Vulnis-vaalten op of aan dezelve te leggen, of Water daar over te losen, alles op een poene van zes Gulden, boven de herstellinge van de schade de voorsz. Dijk,". Ook

deze maatregel had waarschijnlijk maar een tijdelijke verbetering tot gevolg, want op 8 oktober 1762 verschijnt op de Diependaalsedijk een aankondiging met precies hetzelfde verbod. In dat jaar was ook het resultaat van de vroegere opknappbeurt van het wegdek zo dramatisch verslechterd dat de provinciale overheid besloot het deel van de Schoutensteeg tot de Jodenkerksteeg te laten bestraten voor een bedrag van f 2.670. Ook dit bleek maar een deel van de oplossing. De toestand na de Jodenkerksteeg tot voorbij Goudestein werd in het begin van de zeventiger jaren zo nijpend dat het gerecht van Nieuw-Maarsseveen zich in 1775 wendde tot de Heren Staten van 's Lands Utrecht met het verzoek ook dit stuk te laten bestraten. Het werd een vele jaren durende kwestie. Een overeenstemming tussen provincie, gerecht en particulieren was kennelijk moeilijk te bereiken. Het gerecht was aanvankelijk nog hoopvol. In het najaar van 1775 schreef schout Martin van den Helm namens het gerecht een brief.

"Geeven ootmoedelijk te kennen Schout en Gerechte Van Nieuwmaarsseveen dat door hun voorz.(egde) district is lopende een gemeene weg, genaamt den diependaalschedijk, dewelke niet alleen is dienende tot een avenue en uijtweg voor alle de buitenplaatsen en veel woonhuizen van voorz. dorp, maar langs welke ook de ordinaire en groote passage van Utrecht op Amsterdam is leggende, voornamel. bij wintertijdt en slegt weder, waartoe dezelve dan ook met zanden is bequaam gemaakt". Dat zanden werd betaald uit de opbrengst van de tol. We blijven Martin van den Helm in zijn brief nog even volgen, weliswaar vrij 'vertaald' in hedendaags Nederlands. Dat de weg voor het grootste gedeelte nu goed te gebruiken is, komt doordat u (de Heeren Staten van Utrecht) enige jaren geleden goed gevonden hebt de weg van de Schoutensteeg af achter het dorp van Maarssen tot aan de Jodenkerksteeg te doen bestraten. Maar het gedeelte daar voorbij is in de winter en met slecht weer zowel te voet als per rijtuig vaak onbruikbaar. Dat komt vooral doordat de huizen en bomen langs de weg de zon en de wind verhinderen om de weg te doen opdrogen. Door dit probleem is in het verleden de weg opgehoogd met puin, maar dat heeft nu tot gevolg dat "de doorzakking van het waater" niet plaatsvindt. En dat in het najaar en winter als van de weg druk gebruikgemaakt wordt deze "elendig aan stukken gereeden en geruineert" wordt. Vooral de bewoners van de buitenhuizen in Nieuw-Maarsseveen klagen over de situatie en vragen zich af waarvoor zij tol betalen. Van die tol ontvangt het Gerecht Nieuw-Maarsseveen geen cent. Dus wordt aan de "Heeren Staaten 's Lands van Utrecht" gevraagd of zij de bestrating willen verzorgen. Het Gerecht wil dat ook wel doen als er acht à tien jaren over de inkomsten van de tol beschikt kan worden, zoals dat in 1726 is gebeurd. De brief bevat een derde voorstel. De inwoners betalen de bestrating maar vragen dan "vrijdom van den Tol". Tot zover de inhoud van de brief van Schout Martin van den Helm.

Wie er voor verantwoordelijk was, is niet duidelijk, maar enige jaren later was de financiering van het project nog in de onderhandelingsfase. De hogere overheid in Utrecht had kennelijk als voorwaarde gesteld dat de inwoners van Nieuw-Maarsseveen een financiële bijdrage moesten leveren zonder "vrijdom van den Tol". Bijna vier en een half jaar na de brief van de schout van

december 1775 was de bestrating nog niet uitgevoerd. Nog weer later, begin mei 1782, informeerde de Heer van Maarsseveen, Jan Elias Huydecoper, bij een deskundige in Amsterdam wat straatstenen kostten. Enkele weken later ontving hij gegevens over soorten straatstenen, voor iedere soort het aantal benodigde stenen per vierkante meter en de prijzen. Huydecoper was de meest belanghebbende, hij woonde een deel van het jaar in huize Doornburgh, hij was Heer van Maarsseveen en eigenaar van de Diependaalsedijk. Wilde hij na zes en een half jaar nu haast maken en een doorbraak in de onderhandelingen bewerkstelligen? Of ging het hem erom een duidelijk inzicht in de totale kosten te krijgen om de onderhandelingen over de bijdrage van Nieuw-Maarsseveen beter te kunnen voeren? Verder dan gissen komen we voorlopig niet. Indien het in de jaren 1782-1783 niet tot een oplossing is gekomen, is het zeer de vraag of in de eerste roerige jaren daarna het daartoe bestemde deel nog bestraat is. Al zou Huydecoper het zelf hebben willen regelen, dan nog had hij tenminste de toestemming van de Staten nodig, omdat het een deel van een doorgaande route betrof. En in politiek opzicht was het geen gunstige periode door de tot uiting komende tegenstelling van patriotten en prinsgezinden. De spanning in de provincie Utrecht liep zo hoog op dat de prinsgezinde 'Heeren Staten' zich in de patriotse stad Utrecht niet meer op hun gemak voelden. Zij 'verhuisden' naar Amersfoort. In Maarssen en Nieuw-Maarsseveen was de stemming overwegend patriots. De ambachtsvrouw van Maarssen, Agneta Geertruida van Lochorst en de ambachtsheer van Nieuw-Maarsseveen, Jan Elias Huydecoper, ondersteunden de beweging. En dat zal de verhouding tussen de provincie en beide gerechten niet ten goede zijn gekomen.

Behalve de hiervoor genoemde problemen was er enkele jaren een andere moeilijkheid.

Kruising met de Kaatsbaan

Rond 1770 deed zich ongeveer op deze plaats een probleem voor waar het verkeer zeker ook last van heeft ondervonden. In die tijd werden op de Nassaustraat (toen Diependaalsedijk) drie huizen gebouwd waarvan de huidige slagerij Dorresteyn het middelste was. Om daar te kunnen bouwen had men eerst een sloot moeten dem-

pen. Na de bouw bleek dat men vóór de huizen regelmatig last had van grote 'moerassigheid'. Het was nog maar een klein aantal jaren na de eerder genoemde bestrating in 1762 van het gedeelte Schoutensteeg tot Jodenkerksteeg. Pas op 14 augustus 1776 werd een gecombineerde vergadering belegd van de vroedschappen van Maarssen en Nieuw-Maarsseveen, "want men kon de moerassigheid slechts verhelpen door gebruik te maken van de waterafvoer van de Kaatsbaan en de Kaatsbaan vormde de grens tussen beide gemeenten. Men besloot om ongeveer op de grens van Nassaustraat en Kaatsbaan een zinkput, een gemetselde put zonder bodem, te graven. Met een spruit moest die zinkput aangesloten worden op het riool van de Kaatsbaan", aldus de notulen⁽¹⁶⁾.

Naschrift

Er is bij het gedeelte over het beheer van de route in de 18de eeuw vooral gebruikgemaakt van stukken uit het Huydecoper-archief⁽¹⁷⁾. Het werd daarbij niet duidelijk of het in de jaren tachtig van die eeuw nog tot bestrating is gekomen. Na het verlies van de grote betekenis in 1812 van de oostelijk van de Vecht gelegen route bleven de Staten van Utrecht het deel in die provincie nog tot 1917 beheren, want het bleef (weliswaar van minder belang) een doorgaande route. In dat jaar kwam de weg in onderhoud bij de Provinciale Waterstaat⁽¹⁸⁾.
Wordt vervolgd.

Noten:

1. Het lustoord tusschen Amstel en Grebbe en elders in het Sticht van Utrecht, door J.B. Christemeijer. Schoonhoven, S.E. van Nooten 1837.
A.J.A.M. Lisman verzorgde de heruitgave door Repro Holland B.V., Alphen a/d Rijn 1986.
2. Vandaar dat de Dr. Ariënslaan vroeger de 'Laan na (naar) de Twaalf Morgen' heette.
3. Het eerste huis Elsenburg stond ongeveer op dezelfde plaats van 1637-1795.
4. Hofstede Elsenburg, 2001 door dr. Lucia H. Albers, drs. Hanneke Helmink-Habes en ir. drs. Kees Spelt.

5. Het huidige open gebied bij de hoek Diependaalsedijk-Klokjeslaan, bekend als het land van Spelt, bestaat slechts een klein deel van de na 1812 verdwenen overtuin van Elsenburg.
Zie voor aanvullende gegevens over het gebied rond de Diependaalsedijk 'Monumentaal groen in Maarssen, kijken en ontdekken', C. Floor voor Comité Open Monumentendag Maarssen, 1999.
6. Periodiek H.K.M. jaargang 20 blz. 26. Het tiendblok De Gouden Hoef en de Merenhofstede 1775-1817, R.H.C. van Maanen.
7. Drs. W. Smits, Turf, de gouden brandstof. Hoofdstuk in het boek Toestanden en gebeurtenissen uit de geschiedenis van Maarssen, drs. D. Dekker.
8. Het beheer ging al spoedig over van de stad naar de provincie Utrecht.
9. De Langegracht werd in 1941 verbreed. Zie periodiek H.K.M. jaargang 29 blz. 120 J.H. Sagel Uit de oude schoenendoos.
10. Nu Schoutenstraat door afbraak van het hoekhuis Langegracht-Schoutensteeg in verband met het toenemende, gemotoriseerde verkeer rond de Tweede Wereldoorlog.
11. Voor 1948 heette de Nassaustraat Achterstraat of Achterdijk. Zeker tot 1857 heette de straat nog Diependaalsedijk, zoals blijkt uit het bevolkingsregister van dat jaar van de gemeente Maarssen.
12. Periodiek H.K.M. jaargang 11 blz. 25.
13. Dat stond aan de Driehoekslaan dichtbij de samenvoeging van de laan met de Diependaalsedijk. De laatste overblijfselen zijn rond 1955 afgebroken.
14. Periodiek H.K.M. jaargang 11 blz. 24.
15. Dat is het park van Huis ten Bosch. Vroeger was de oppervlakte daarvan wat groter.
16. Zie voor gegevens en citaat periodiek H.K.M. jaargang 5 blz. 1.
17. Inv. nr. 1110 HUA
18. Periodiek H.K.M. jaargang 11 blz. 26.

A. de Zwart

Uit de oude schoenendoos (Nr: 24)

Pluck den dagh

Het touringcarbedrijf 'Pluck den Dag', oorspronkelijk een echt Maarssense firma, is ook elders in de Vechtstreek gevestigd geweest. In 1952 toen deze foto werd gemaakt, was het bedrijf volgens een paginagrote advertentie in het jubileumnummer (1927-1952) van het clubblad van de v.v. Maarssen nog te vinden aan de Julianaweg, nummer 6 te Maarssen. Eigenaren/exploitanten van het bedrijf waren o.a. de heren Oskam, Meijers en Van den Broek. Menigeen in Maarssen zal nog mooie herinneringen hebben aan de schoolreisjes en andere tripjes die met de bussen van deze firma werden gemaakt. Voor voetbalelftallen en andere sportclubs was dat vervoer bij uitwedstrijden zeer aan te raden. Bij reizen met 'Pluck den Dag' was succes immers verzekerd, hetgeen mag blijken uit het volgende - uit bovengenoemde advertentie overgenomen - enigszins kreupele versje:

"Hup Holland hup!

Reist allen met de 'Pluck'

Wij laten U niet in Uw hemdje staan

En U kunt zeer voldaan

De competitiewedstrijd gaan beginnen

't Wordt geen verliezen, maar overwinnen!"

Op de foto, ter beschikking gesteld door Jan Witte en overgenomen uit het blad Illuster (nummer 38, 2005), een uitgave van het Alumnibureau van de Universiteit Utrecht, staat een groep studenten geologie. De teneur van het bijbehorende verhaal is vooral het grote verschil aan te geven tussen toen en nu. In 1952 maakten de studenten als excursie een tochtje naar Zuid-Limburg;

tegenwoordig zijn dat verre buitenlandse reizen geworden. Voor ons, leden van de H.K.M., is natuurlijk ook het verschil tussen toen en nu van belang, maar wij zien dan vooral de antieke bus uit Maarssen, ongetwijfeld geschilderd in de huiskleuren wit en donkergroen van het bedrijf, het opvallend lage telefoonnummer (400) en het nummerbord 58258 met de letter 'L', behorend bij alle motorvoertuigen in de provincie Utrecht. Hoewel van de passagiers waarschijnlijk niemand uit Maarssen afkomstig zal zijn, is de in een keurig uniform, compleet met pet, gestoken chauffeur dat zeer waarschijnlijk wel. Wie weet zijn naam? Graag uw reactie!

Over namen gesproken! Door nijver speurwerk van o.a. Gerie Willekes-van Putten en het goede geheugen van Wim Hensbergen zijn nu alle namen van de spelers van het in aflevering 21 van deze serie afgebeelde voetbalelftal (v.v. Maarssen-1940) inmiddels bekend. Het waren (1) Steef Heus, (2) Kees Vermaak, (3) Arie van Putten, (4) Rut de Graaf, (5) Jan v.d. Wal, (6) Gert van Putten, (7) Wim Hensbergen, (8) Bertus v.d. Mark, (9) Jan Lodder, (10) Jan van Putten en (11) Jan van Vliet. Helaas zijn de meesten van de toenmalige sterren inmiddels overleden.

Heeft u op- of aanmerkingen n.a.v. deze rubriek, of misschien heeft u zelf een voor publicatie geschikte foto, dan wordt u vriendelijk verzocht dit schriftelijk of telefonisch door te geven aan:

*J.H. Sagel, V. Lingelaan 85, 3602 PB Maarssen,
Tel: 561457, e-mail: jhsagel @ zonnet.nl*

Over historie gesproken

Het Olde Regthuys

sinds 1657

Eten, drinken

Leuk eten? Leuk eten?

www.hetolderegthuys.nl

Het Olde Regthuys, Leen van Nifterik 101
3612 BP Tienhoven, Telefoon 0346 - 23 13 62

TOPKLASSE

SIERO SCHILDERS
Nassastraat 71 Maarssen Tel. 562310

PYGMALION BEELDENDE KUNST

G a l e r i e
T a x a t i e s

K u n s t h a n d e l
K u n s t a d v i e z e n

Gespecialiseerd in Nederlandse schilderkunst en
grafiek eind 19de eeuw

&

beeldhouwkunst van midden 20ste eeuw

Schilders o.a. Nic.Bastert, W. van Leusden, C.Ritsema,
H.J.Haverman, M.Maris, J.Toorop, Is.Israels, e.v.a.

Open: tijdens tentoonstellingen vrij. t/m zo.-13 tot 17 uur & op afspraak
Langegracht 44 - 3601 AJ Maarssen Tel: 0346-556736 Jaap.Versteegh@Pygmalion-art.com

www.pygmalion-art.com

TWEEWIELER-SPECIALIST

DE HAAN

VERKOOP EN REPARATIE TWEEWIELERS

ONDERDELEN EN ACCESSOIRES.

EIGEN REPARATIE-AFDELING

**OPEN MA,T/M VRIJ. 8.00-12.30 / 13.30 - 18.00
VRIDAG AVOND 19.00/21.00
ZATERDAG 8.00-16.30
WOENSDAG GESLOTEN.**

**NASSAUSTRAT 105
3601 BD MAARSSSEN
0346-561615**

**BOUWBEDRIJF
DE JAGER**

**Bouwbedrijf De Jager
Tuinbouwweg 33
3602 AT Maarssen
Tel. 0346 - 552454
Auto 0653 - 442034
Fax 0346 - 551920**

- **Voor verbouwingen**
- **Aanbouwen**
- **Badkamers**
- **Keukens**
- **Div. onderhoudswerken**